

OIK-10

04.06.2009

*Eduskunta
Ulkoasiainvaliokunta
Suuri valiokunta*

Viite

Asia

Komission ehdotus KOM (2009) 187 neuvoston asetukseksi tiettyihin Osama bin Ladenia, Al Qaida -verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 881/2002 muuttamisesta

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys, joka koskee komission ehdotusta KOM (2009) 187 neuvoston asetukseksi tiettyihin Osama bin Ladenia, Al Qaida -verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 881/2002 muuttamisesta.

Yksikön päällikkö

Marja Lehto

LIITTEET 2 (perusmuistio ja komission ehdotus KOM (2009) 187)

Asiasanat	pakotteet
Hoitaa	UM
Tiedoksi	EUE, TPK, VM, VNEUS

Komission ehdotus KOM (2009) 187 neuvoston asetukseksi tiettyihin Osama bin Ladenia, Al-Qaida -verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 881/2002 muuttamisesta.

E-tunnus:

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Eduskunnalle tiedottaminen komission ehdotuksesta KOM (2009) 187 neuvoston asetukseksi tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida -verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 881/2002 muuttamisesta.

Ehdotuksen käsittely on alkanut neuvoston ulkosuhdeneuvosten (RELEX) työryhmässä 7.5.2009 tavoitteena saavuttaa yksimielisyys ehdotuksesta mahdollisimman pian. EY-tuomioistuimen Kadi ja Al Barakaat - tuomiossa asettama määräaika kyseessä oleville EU-säädösmuutoksille päättyi 3.12.2008, johon mennessä asetusmuutosta ei kuitenkaan ollut mahdollista hyväksyä. Kadin ja Al Barakaatin osalta tuomion täytäntöönpanemiseksi päädyttiin menettelyyn, jossa kyseisten tahojen oikeudet turvattiin voimassa olevan neuvoston asetuksen puitteissa.

Asiakirjat:

Komission ehdotus KOM (2009) 187 lopullinen

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

EY:n perustamissopimuksen 60, 301 ja 308 artikla

Käsittelijä(t):

UM, Marja Lehto, p. 160 55726, Virpi Laukkanen, p. 160 55742

Suomen kanta/ohje:

Suomi suhtautuu komission ehdotukseen KOM (2009) 187 myönteisesti. Suomi on pitkään ja johdonmukaisesti tukenut sekä YK:n että EU:n tasolla tehtävää työtä yksilöiden ja yhteisöjen oikeusturvan vahvistamiseksi terrorismin vastaisten pakotteiden täytäntöönpanossa.

Komission ehdotuksen sisältämän uuden menettelyn luominen YK:n Al Qaida -komitean listaamien tahojen oikeusturvan vahvistamiseksi EU-täytäntöönpanon osalta on välttämätöntä EY-tuomioistuimen Kadi ja Al Barakaat tuomiossa asettamien edellytysten täyttämiseksi. YK:n turvallisuusneuvoston pakotteita koskevat, YK:n peruskirjan VII luvun nojalla hyväksytyt päätöslauselmat kuitenkin sitovat Suomea YK:n jäsenvaltiona huolimatta EU-tason täytäntöönpanosta. EU:n itsenäinen toimivalta YK:n asettamien ja peruskirjan nojalla sitovien pakotteiden täytäntöönpanossa voidaan arvioida vähäiseksi ja sellaisiin

tilanteisiin rajoittuvaksi, joissa on ilmeistä, etteivät YK:n tai muun tahon toimittamat listausperustelut ole riittäviä listauspäätöksen täytäntöönpanemiseksi EU:ssa. Näin ollen on välttämätöntä, että myös YK:n turvallisuusneuvosto pyrkii edelleen kehittämään omia listausmenettelyitään listattujen yksilöiden ja yhteisöjen oikeusturvanäkökohtien vahvistamiseksi.

Suomi kannattaa lähtökohtaisesti komission päätöksenteon tueksi luotavaa menettelyä, jossa komissio konsultoi jäsenmaiden asiantuntijoista koostuvaa neuvoa-antavaa komiteaa YK:ssa tehdyn listauspäätöksen täytäntöönpanemiseksi. Voimassa olevan alkuperäisen neuvoston asetuksen 881/2002 nojalla komissiolla on yksin valtuudet muuttaa tai täydentää asetuksen liitettä I joko YK:n turvallisuusneuvoston tai pakotekomitean päätösten perusteella ja liitettä II jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella. Komission ehdotuksen mukaan päätöksentekoon tulisi uutena elementtinä velvollisuus konsultoida jäsenvaltioita ennen päätöksentekoa. On kuitenkin tärkeää huolehtia siitä, ettei luotavasta uudesta menettelystä tule liian raskasta. Kannatettavaa on myös, että kun YK:n pakotekomitea päättää listalta poistamisesta, komissio tekee vastaavan päätöksen ilman konsultointia.

Komission ehdottamien, tiettyjen arkaluontoisten tietojen käsittelyä koskevat uudet artiklat ovat Suomen näkemyksen mukaan tervetulleita selvennyksiä olemassa olevaan asiakirjoja koskevaan käytäntöön. Myös muut teknisluonteiset muutosehdotukset ovat kannatettavia neuvoston asetuksen 881/2002 ajantasaistamiseksi.

Pääasiallinen sisältö:

Asian tausta

Asetuksella (EY) N:o 881/2002 pannaan EU:n jäsenvaltioissa täytäntöön YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1267 (1999) sekä siihen myöhemmin tehtyt muutokset, erityisesti niiltä osin kuin näissä määrätään Osama bin Ladeniin, Al-Qaida -verkostoon ja Talebaniin yhteyden omaavien henkilöiden ja yhteisöjen varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä. Ns. Al-Qaida-pakoteregimi on YK:n keskeisimpiä terrorismin vastaisia pakotteita. YK:n turvallisuusneuvoston Al-Qaida-pakotekomitean (ns. 1267 -komitean) ylläpitämillä listoilla on satoja yksityishenkilöitä ja järjestöjä, joiden varat tulee peruskirjan VII luvun nojalla jäädyttää. EU-tasolla puhutaan ns. automaattisista pakotteista erotuksena EU:n itsensä päättämiin autonomisiin pakotteisiin siitä syystä, ettei YK:n peruskirjan velvoitteiden takia EU:lla ole itsenäistä harkintavaltaa niiden sisällön suhteen.

Kadi ja Al Barakaat -oikeustapauksista on tiedotettu eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle erikseen (UTP 27/2008 vp). Kadi ja Al Barakaat nostivat vuonna 2001 kanteen EY:n ensimmäisen asteen tuomioistuimessa vaatien neuvoston asetuksen 881/2002 kumoamista. Kantajat mm. väittivät asetuksen loukkaavan perusoikeuksiin luettavia puolustusosoikeuksiaan. Ensimmäisen asteen tuomioistuin hylkäsi Kadin ja Al Barakaatin kanteet vuonna 2005. Kadi ja Al Barakaat valittivat tuomiosta EY-tuomioistuimeen, joka antoi tuomionsa syyskuun 3. päivänä 2008. Tuomiollaan EY-tuomioistuin vahvisti kantajien väitteet perusoikeuksien rikkomisesta. EY-tuomioistuin katsoi, että sillä on toimivalta valvoa asetuksen lainmukaisuutta yhteisöoikeuden nojalla siitäkin huolimatta, että kyseisellä EU-asetuksella toimeenpantiin YK:n turvallisuusneuvoston asettamat pakotteet. Laillisuusharkinnassaan tuomioistuin mm. piti ilmeisenä, että puolustusosoikeuksia, erityisesti oikeutta tulla kuulluksi ja oikeutta tehokkaaseen tuomioistuinvalvontaan, ei ollut kunnioitettu. Tuomioistuin kumosi neuvoston asetuksen Kadin ja Al Barakaatin osalta. Se

antoi lisäksi neuvostolle 3. päivään joulukuuta 2008 saakka aikaa korjata todetut loukkaukset.

Vanhan asetuksen korvaavaa uutta asetusta ei kuitenkaan määräaikaan mennessä ollut mahdollista hyväksyä. Kadin ja Al Barakaatin osalta tuomion täytäntöönpanemiseksi päädyttiin menettelyyn, jossa puolustus oikeudet turvattiin olemassa olevan asetuksen puitteissa. Tuomioistuimen tuomion noudattamiseksi YK:n Al-Qaida-komitealta pyydettiin ko. tahoja koskevat listausperustelut, jotka sitten välitettiin Kadille ja Al Barakaatille mahdollisia huomautuksia varten. Huomautukset arvioituaan komissio antoi 28. marraskuuta 2008 uuden asetuksen (EY) N:o 1190/2008, jolla Kadi ja Al Barakaat päätettiin säilyttää varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisen kohteena olevalla listalla. Sekä Kadi että Al Barakaat ovat valittaneet myös uuden asetuksen laillisuudesta ensimmäisen asteen tuomioistuimeen.

Vaikka EY-tuomioistuimen tuomiolla kumottiin asetus 881/2002 ainoastaan Kadin ja Al Barakaatin osalta, on selvää, että tuomiolla on vaikutusta myös EU:n Al-Qaida-pakoteregimiin kokonaisuudessaan. Asetuksen 881/2002 saattamiseksi vastaamaan tuomioistuimen asettamia yksilön oikeusturvaa koskevia vaatimuksia komissio on laatinut ehdotuksen neuvoston asetuksen 881/2002 muuttamiseksi (KOM (2009) 187 lopullinen, 22.4.2009).

Komission ehdotuksen KOM (2009) 187 pääasiallinen sisältö

Komission ehdotuksen mukaisesti neuvoston asetusta 881/2002 muutettaisiin sellaisesta menettelystä säätämiseksi, jota sovellettaisiin YK:n turvallisuusneuvoston Al-Qaida -komitean päätöksellä listalle otettuihin henkilöihin tai yhteisöihin ja jossa aikaisempaa paremmin otettaisiin huomioon näiden tahojen perusoikeudet. Uusi menettely perustuisi YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1373 (2001) täytäntöönpanoa koskevaan, tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi 27. päivänä joulukuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2580/2001 mukaiseen menettelyyn.

Ehdotukseen sisältyvän 7 a artiklan mukaisesti komissio tekisi YK:n Al-Qaida -komitean luetteloon ottamista koskevan päätöksen ja sen perusteluiden nojalla väliaikaisen päätöksen kyseisen henkilön tai yhteisön varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä. Komissio lähettäisi listauksen perustelut kyseiselle henkilölle tai yhteisölle viipymättä antaakseen tälle mahdollisuuden esittää näkemyksensä asiasta. Komissio tutkisi listatun tahon esittämät näkemykset ja konsultoi jäsenvaltioiden asiantuntijoista koostuvaa, menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käyttäessä tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY 3 artiklan mukaista neuvoa-antavaa komiteaa ennen lopullisen päätöksen tekemistä. Kun Al-Qaida -komitea päättää poistaa yksilön tai yhteisön listalta, komissio tekisi jäsenvaltoita konsultoimatta kyseessä olevaa tahoa koskevan poistamispäätöksen myös EU:n listauksen osalta.

Ehdotukseen sisältyvän 7 c artiklan nojalla myös ne yksilöt ja yhteisöt, jotka on lisätty listalle ennen 3. päivää syyskuuta 2008, voivat halutessaan pyytää komissiolta luetteloon ottamistaan koskevia perusteluja. Artiklassa säädettäisiin myös, että pyyntö on tehtävä komissiolle kirjallisesti jollakin yhteisön virallisella kielellä. Komissio välittää YK:lta saamansa perustelut kyseiselle yksilölle tai yhteisölle. Perustelua pyytäneellä taholla on oikeus esittää näkemyksiään perusteluista, jolloin asian ratkaisemiseksi sovellettaisiin edellä kuvattua, neuvoston päätöksen 1999/468/EY mukaista komitologia- menettelyä.

Komission ehdotukseen sisältyy myös eräitä määräyksiä, jotka koskevat tiettyjen arkaluontoisten tietojen käsittelyä. EU:ssa tehtävän päätöksen tueksi voi olla tarpeen, että YK tai jokin kolmas, EU:n ulkopuolinen valtio toimittaa turvallisuusluokiteltuja tietoja yhteisön toimielimelle. Asetukseen ehdotetaan otettavaksi säännös, jolla selvennettäisiin tällaisten tietojen käsittelyä. Ehdotukseen sisältyvän 7 d artiklan nojalla komissio käsittelee tällaisia tietoja noudattaen komission sisäisten menettelysääntöjen muuttamisesta 29 päivänä marraskuuta 2001 tehtyä päätöstä 2001/844/EY sekä tarvittaessa noudattaen myös EU:n ja tiedot toimittavan valtion välistä turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevaa sopimusta. Asetukseen ehdotetaan otettavaksi myös säännös, joka koskee luetteloon otettujen henkilöiden henkilötietojen ja erityisesti rikoksiin, rikosasioissa annettuihin tuomioihin tai turvallisuutta koskeviin toimenpiteisiin liittyvien tietojen käsittelyyn sovellettavia säännöksiä. Ehdotukseen sisältyvä 7 e artikla koskee henkilötietojen käyttöä. Artiklan mukaisesti komission asianomainen yksikkö nimettäisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston 18. päivänä joulukuuta yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta antaman asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaiseksi rekisterinpitäjäksi. Näin pyritään varmistamaan, että listattuna olevat luonnolliset henkilöt voivat käyttää asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaisia henkilötietojen käsittelyä koskevia oikeuksiaan, mukaan lukien oikeutta kannella EU:n tietosuojavaltuutetulle. 7d ja 7 e artiklat noudattavat voimassa olevaa tietojen käsittelyä koskevaa käytäntöä.

Komission ehdotukseen sisältyy lisäksi joitakin teknisluontoisia muutosehdotuksia, joiden tarkoituksena on ajantasaistaa asetusta, siten että siinä käytetyt artiklamuotoilut paremmin vastaisivat jo vakiintuneita pakotemääräysten muotoiluja. Ehdotuksella on tarkoitus myös ajantasaistaa 2 a artiklaa, jotta siinä otettaisiin huomioon YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1735 (2006) 15 kohta, jossa pidennetään kolmeksi arkipäiväksi aika, jonka kuluessa on ilmoitettava vastustetaanko poikkeusta ja jota sovelletaan, kun jäsenvaltiot ilmoittavat YK:lle myöntävänsä ns. humanitaarisia poikkeuksia jäädytyksen alaisena olevista varoista tiettyjen perusluonteisten menojen kattamiseksi.

Kansallinen lainsäädäntö:

YK:n turvallisuusneuvoston sitovien päätöslauselmien sekä EU:n asetusten kansallisesta täytäntöönpanosta säädetään laissa eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämisestä (1967/659, ns. pakotelaki). Pakotelaki on valtuutuslaki, jonka nojalla YK:n tai EU:n pakotteiden täytäntöönpanosta voidaan kansallisesti tarvittaessa säätää asetuksella. YK:n pakotteita koskevat päätöslauselmat sekä EU:n pakotteita koskevat asetukset, kuten neuvoston asetukset (EY) N:o 881/2002 sitovat Suomen lainkäyttövallan piirin kuuluvia tahoja. Pakotemääräysten rikkomisesta määrättävistä rangaistuksista säädetään pakotelain 4 §:n nojalla rikoslain 46 luvussa.

Komission ehdotus ei aiheuta muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön.

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 22.4.2009
KOM(2009) 187 lopullinen

2009/0055 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 881/2002 muuttamisesta

(komission esittämä)

PERUSTELUT

- (1) YK:n turvallisuusneuvosto on vuodesta 1999 alkaen soveltanut Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) peruskirjan VII luvun mukaisesti sanktioita, erityisesti varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisen muodossa, Talebania, al-Qaida-verkostoa ja Osama bin Ladenia vastaan. Tätä varten YK on ottanut käyttöön al-Qaida-verkostoa ja Talebania koskevan luettelon henkilöistä ja yhteisöistä. Kyseinen luettelo sitoo kansainvälisen lainsäädännön perusteella kaikkia YK:n jäseniä, kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot mukaan luettuina.
- (2) Neuvosto antoi 27. toukokuuta 2002 asetuksen (EY) N:o 881/2002 tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä. Asetuksella pannaan täytäntöön eräät YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien 1267 (1999) ja 1390 (2002) kohdat ja erityisesti siinä säädetään sellaisten henkilöiden ja yhteisöjen varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä, jotka on mainittu YK:n tätä tarkoitusta varten laatimassa luettelossa. Asetus (EY) N:o 881/2002 on Osama bin Ladeniin, al-Qaida-järjestön ja Talebanin jäseniin sekä niitä lähellä oleviin henkilöihin, ryhmiin, yrityksiin ja yhteisöihin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä hyväksytyn yhteisen kannan 2002/402/YUTP mukainen.
- (3) Euroopan yhteisöjen tuomioistuin kumosi asetuksen (EY) N:o 881/2002 3 päivänä syyskuuta 2008 antamallaan tuomiolla Yassin Abdullah Kadin ja Al Barakaat International Foundationin osalta. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että yhteisön viranomaisen, joka päättää henkilön tai yhteisön varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä asetuksen (EY) N:o 881/2002 mukaisesti, on ilmoitettava kyseiselle henkilölle tai yhteisölle perusteet, johon päätös pohjautuu, puolustautumisoikeuksien, erityisesti kuulluksi tulemista koskevan oikeuden, ja tuomioistuINVALVONTAA koskevan oikeuden noudattamiseksi. Tuomioistuimen tuomion noudattamiseksi EU pyysi pakotekomitealta perusteluja, joiden nojalla kyseiset kaksi osapuolta oli otettu luetteloon, ja välitti kyseiset perustelut osapuolille näiden huomautuksia varten. Huomautukset arvioituaan komissio antoi uuden asetuksen, jossa Yassin Abdullah Kadi ja Al Barakaat International Foundation säilytettiin luettelossa henkilöistä ja yhteisöistä, joihin sovelletaan varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämistä (28 päivänä marraskuuta 2008 annettu asetus (EY) N:o 1190/2008).
- (4) Asetusta (EY) N:o 881/2002 on tarpeen muuttaa uusien kohtien kodifioimiseksi ja sellaisesta menettelystä säättämiseksi, jossa kunnioitetaan perusoikeuksia ja jota sovelletaan YK:n vastikään luetteloon ottamiin henkilöihin ja yhteisöihin. Uusi menettely perustuu 28. kesäkuuta 2007 päivätyssä neuvoston asiakirjassa 10826/1/27 esitettyyn menettelyyn, jota sovelletaan EU:n itse laatimaa terrorismiluetteloa koskevan, tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi 27 päivänä joulukuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2580/2001 täytäntöönpanemiseksi. Menettely olisi seuraavanlainen:
 - YK:n pakotekomitean ilmoitettua uudesta luetteloon ottamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista komissio tekee väliaikaisen päätöksen kyseisen henkilön tai yhteisön varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä;

- komissio lähettää perustelut myös kyseiselle henkilölle tai yhteisölle viipymättä antaakseen tälle mahdollisuuden esittää näkemyksensä asiasta;
 - komissio tutkii esitetyt näkemykset ja konsultoi jäsenvaltioiden asiantuntijoista koostuvaa neuvoa-antavaa komiteaa ennen lopullisen päätöksen tekemistä.
- (5) Sen varmistamiseksi, että perusoikeuksia kunnioitetaan, on myös otettava huomioon luetteloon jo otettujen henkilöiden ja yhteisöjen asema. YK:n turvallisuusneuvoston 30. kesäkuuta 2008 hyväksymän päätöslauselman 1822 mukaan kaikkia YK:n luettelossa 30. kesäkuuta 2008 olleita nimiä tarkastellaan uudelleen. YK:n suorittama uudelleentarkastelu on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2010 mennessä.
- (6) Jos YK päättää poistaa luettelosta henkilön tai yhteisön, luettelosta poistamisen olisi tapahduttava viipymättä myös yhteisön tasolla kuten tähänkin asti eikä poistamisen edellytyksenä saisi olla yhteisön toimielimelle tehty pyyntö.
- (7) Asian laadun vuoksi Yhdistyneet Kansakunnat tai jokin kolmas valtio voi katsoa tarpeelliseksi toimittaa turvaluokiteltuja tietoja yhteisön toimielimelle päätöksenteon tueksi. Asetuksessa ehdotetaan säännöstä, jossa selvennetään tällaisten tietojen käsittelyä.
- (8) Lisäksi tarvitaan säännös, jolla selvennetään luetteloon otettujen henkilöiden henkilötietojen ja erityisesti rikoksiin, rikosasioissa annettuihin tuomioihin tai turvallisuutta koskeviin toimenpiteisiin liittyvien tietojen käsittelyyn tämän asetuksen perusteella sovellettavia sääntöjä.
- (9) Ehdotukseen sisältyy myös joitain lisäsäännöksiä, kuten asetuksen (EY) N:o 881/2002 2 a artiklan ajantasaistaminen, jotta voidaan ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1735 (2006) 15 kohta. Kyseisessä kohdassa pidennetään kolmeksi arkipäiväksi aika, jonka kuluessa on ilmoitettava, vastustetaanko poikkeusta, ja jota sovelletaan, kun jäsenvaltiot ilmoittavat YK:lle myöntävänsä poikkeuksia perusluonteisten menojen kattamiseksi. Asetukseen sisältyy myös eräitä teknisiä tarkistuksia, kuten varojen jäädyttämisen määritelmän ja yhteisön toimivaltaa koskevan 11 artiklan mukauttaminen vakiosanamuotoon, joka ilmenee suuntaviivoista rajoittavien toimenpiteiden (pakotteiden) täytäntöönpanoa ja arviointia varten EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla (neuvoston asiakirja 15114/05, 2. joulukuuta 2005).

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 881/2002 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 60, 301 ja 308 artiklan,

ottaa huomioon Osama bin Ladeniin, al-Qaida-järjestön ja Talebanin jäseniin sekä niitä lähellä oleviin henkilöihin, ryhmiin, yrityksiin ja yhteisöihin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä 27 päivänä toukokuuta 2002 hyväksytyn yhteisen kannan 2002/402/YUTP¹,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon²,

on kuullut Euroopan tietosuojavaltuutettua,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Yhteisen kannan 2002/402/YUTP mukaan Euroopan yhteisön on muun muassa toteutettava Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmien 1267 (1999), 1333 (2000) ja 1390 (2002) mukaisesti tiettyjä rajoittavia toimenpiteitä, joihin kuuluu myös varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttäminen.
- (2) Varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttäminen on pantu täytäntöön tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä 27 päivänä toukokuuta 2002 annetulla asetuksella (EY) N:o 881/2002³.
- (3) Poikkeuksia koskeva artikla lisättiin kyseiseen asetukseen 27 päivänä maaliskuuta 2003 annetulla asetuksella (EY) N:o 561/2003⁴. Kyseisessä artiklassa tarkoitettu aika, jonka kuluessa on ilmoitettava, vastustetaanko poikkeusta, on saatettava 22 päivänä joulukuuta 2006 tehdyn YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1735 mukaiseksi.

¹ EYVL L 139, 29.5.2002, s. 4.

² EUVL C [...], [...], s. [...].

³ EYVL L 139, 29.5.2002, s. 9.

⁴ EUVL L 82, 29.3.2003, s. 1.

- (4) Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen 3 päivänä syyskuuta 2008 yhdistetyissä asioissa C-402/05 P ja C-415/05 P, Yassin Abdullah Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto, antaman tuomion johdosta asetusta (EY) N:o 881/2002 olisi muutettava säätämällä luetteloon ottamista koskevasta menettelystä, jolla varmistetaan, että peruspuolustautumisoikeuksia ja erityisesti oikeutta tulla kuulluksi kunnioitetaan.
- (5) Tarkistetun menettelyn osana luetteloon otetulle henkilölle, yhteisölle, elimelle tai ryhmälle olisi toimitettava perustelut luetteloon ottamisesta sellaisina kuin YK:n al-Qaidaa ja Talebania koskeva pakotekomitea on ne toimittanut, jotta luetteloon otetulle henkilölle, yhteisölle, elimelle tai ryhmälle annetaan mahdollisuus esittää näkemyksensä kyseisistä perusteluista. Asetuksen (EY) N:o 881/2002 tarkoituksena on jäädyttää YK:n laatimaan al-Qaidaa ja Talebania koskevaan luetteloon otettujen henkilöiden, yhteisöjen, elimien ja ryhmien varat ja taloudelliset resurssit. Koska asiaa koskevissa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa vahvistetaan, että varojen jäädyttäminen on toteutettava ”viipymättä”, kyseisen toimenpiteen toteuttamisessa on sen luonteen vuoksi käytettävä hyväksi yllätyksellisyyttä. Tämän vuoksi komission olisi voitava tehdä väliaikainen päätös ennen kuin se ilmoittaa kyseiselle henkilölle, yhteisölle, elimelle tai ryhmälle luetteloon ottamisen perusteluista. Luetteloon ottamisen perustelut olisi kuitenkin ilmoitettava kyseiselle henkilölle, yhteisölle, elimelle tai ryhmälle viipymättä päätöksen julkaisemisen jälkeen, jotta kyseiselle henkilölle, yhteisölle, elimelle tai ryhmälle voidaan antaa mahdollisuus esittää oma näkemyksensä.
- (6) Mahdollisesti esitettyjen näkemysten tarkastelun jälkeen olisi tehtävä lopullinen päätös menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁵ mukaisesti.
- (7) Vaikka komission olisi pyrittävä ilmoittamaan luetteloon ottamisen perustelut suoraan kyseiselle henkilölle, yhteisölle, elimelle tai ryhmälle, ilmoitus ei ehkä ole mahdollinen kaikissa tapauksissa puutteellisten tai kokonaan puuttuvien yhteystietojen vuoksi. Tällaisissa tapauksissa ilmoitus olisi julkaistava *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, jotta sovellettavista menettelyistä voidaan tiedottaa asianomaisille.
- (8) On tarpeen säätää erityisestä menettelystä, joka koskee ennen 3 päivää syyskuuta 2008 luetteloon otettuja henkilöitä, yhteisöjä, elimiä ja ryhmiä, heidän puolustautumisoikeuksiensa ja erityisesti kuulluksi tulemistä koskevan oikeutensa kunnioittamiseksi.
- (9) Olisi säädettävä Yhdistyneiden Kansakuntien tai jonkin valtion toimittamien turvaluokiteltujen tietojen käsittelystä.
- (10) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan periaatteita, jotka on vahvistettu erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa⁶, varsinkin oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen, omistusoikeutta ja henkilötietojen suojaa. Tätä asetusta olisi sovellettava kyseisten oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti.

⁵ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁶ EYVL C 364, 18.12.2000, s. 1.

- (11) Asetuksen (EY) N:o 881/2002 tarkoituksena on estää terrorismirikokset, mukaan lukien terrorismin rahoitus, kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden säilyttämiseksi. Jotta yhteisössä saavutettaisiin mahdollisimman suuri oikeusvarmuus, olisi julkistettava niiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden, yhteisöjen, elinten tai ryhmien nimet tai muut aiheelliset tiedot, joiden varat olisi asetuksen (EY) N:o 881/2002 mukaisesti jäädytettävä. Luetteloon otettujen luonnollisten henkilöiden tekemiin rikoksiin ja heille rikosasioissa annettuihin tuomioihin tai kyseisiä henkilöitä koskeviin turvatoimenpiteisiin liittyvien tietojen käsittelyyn komissiossa olisi annettava lupa edellyttäen, että noudatetaan asianmukaisia erityisiä suojatoimia.
- (12) Luonnollisten henkilöiden henkilötietojen mahdollisessa käsittelyssä tämän asetuksen perusteella olisi noudatettava yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 45/2001⁷ ja yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY⁸.
- (13) On aiheellista selventää eräiden termien merkitystä ja mukauttaa eräät asetuksen (EY) N:o 881/2002 kohdat rajoittavia toimenpiteitä koskevissa asetuksissa nyttemmin käytettyjen vakioilmaisujen mukaisiksi.
- (14) Sen vuoksi asetusta (EY) N:o 881/2002 olisi muutettava,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 881/2002 seuraavasti:

- (1) Muutetaan 1 artikla seuraavasti:

- a) Korvataan 3 kohta seuraavasti:

”3. ’varojen jäädyttämisellä’ toimia, joilla estetään kaikki sellainen varojen siirtäminen, kuljettaminen, muuntaminen, käyttö, käyttöön antaminen tai myyminen, joka muuttaisi niiden määrää, paljoutta, sijaintia, omistusta, hallintaa, luonnetta tai käyttötarkoitusta, taikka muut sellaiset muutokset, jotka mahdollistaisivat varojen käytön, omaisuudenhoito mukaan luettuna,”

- b) Lisätään 5 ja 6 kohta seuraavasti:

”5. ’ryhmällä’ terrorismin torjumisesta 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS⁹ 2 artiklan 1 kohdassa määritellyä terroristiryhmää,

⁷ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁸ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁹ EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3.

6. 'pakotekomitealla' YK:n turvallisuusneuvoston komiteaa, joka perustettiin al-Qaidaa ja Talebania koskevan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1267 (1999) mukaisesti."

(2) Korvataan 2 artikla seuraavasti:

"2 artikla

1. Jäädytetään kaikki liitteessä I luetelluille luonnollisille tai oikeushenkilöille, yhteisöille, elimille tai ryhmille kuuluvat taikka niiden omistuksessa, hallussa tai valvonnassa olevat varat ja taloudelliset resurssit.
2. Mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei saa suoraan tai välillisesti asettaa liitteessä I lueteltujen luonnollisten tai oikeushenkilöiden, yhteisöjen, elinten tai ryhmien saataville tai hyödynnettäviksi.
3. Liite I koostuu YK:n turvallisuusneuvoston tai pakotekomitean nimeämistä luonnollisista ja oikeushenkilöistä, yhteisöistä, elimistä ja ryhmistä.
4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettusta kiellosta ei seuraa minkäänlaista vastuuvuolisuutta kyseessä oleville luonnollisille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille, jos ne eivät tienneet ja niillä ei ollut kohtuullista syytä epäillä, että niiden toiminta voisi rikkoa tätä kieltoa."

(3) Korvataan 2 a artiklan 1 kohdan c alakohta seuraavasti:

- "c) i) kun on kyse a alakohdan i, ii tai iii alakohdan mukaisesta ratkaisusta, pakotekomitea ei ole ilmoittanut kolmen työpäivän kuluessa ilmoituksen saamisesta vastustavansa ratkaisua; tai
- ii) kun on kyse a alakohdan iv alakohdan mukaisesta ratkaisusta, komitea on hyväksynyt ratkaisun."

(4) Lisätään 2 b artikla seuraavasti:

"2 b artikla

Edellä 2 artiklan 2 kohta ei estä yhteisön rahoitus- tai luottolaitoksia hyvittämästä jäädytettyjä tilejä, jos ne saavat luetteloön otetun luonnollisen tai oikeushenkilön, yhteisön, elimen tai ryhmän tilille tarkoitettuja varoja kolmansilta edellyttäen, että myös kaikki näille tileille lisättävät varat jäädytetään. Rahoitus- tai luottolaitoksen on ilmoitettava näistä tilitapahtumista viipymättä toimivaltaisille viranomaisille."

(5) Korvataan 3 artikla seuraavasti:

"3 artikla

Kielletään sotilaalliseen toimintaan liittyvän teknisen neuvonnan, avun tai koulutuksen antaminen, mukaan luettuna erityisesti aseiden tai kaikenlaisen niihin liittyvän materiaalin valmistukseen, kunnossapitoon ja käyttöön liittyvä koulutus ja

apu, suoraan tai välillisesti liitteessä I luetelluille luonnollisille tai oikeushenkilöille, yhteisöille, elimille tai ryhmille, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden viranomaisten toimivaltuuksia niiden käyttäessä julkista valtaa.”

- (6) Korvataan 6 artikla seuraavasti:

”6 artikla

Varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä tai niiden saataville asettamisesta kieltäytymisestä, joka on tapahtunut vilpittömästi siinä uskossa, että se on tämän asetuksen mukaista, ei seuraa minkäänlaista vastuuvollisuutta jäädyttämisen toteuttaneen tai saataville asettamisesta kieltäytyneen luonnollisen tai oikeushenkilön, yhteisön tai elimen osalta taikka näiden johtajien tai työntekijöiden osalta, ellei varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisen tai sen, että niitä ei asetettu saataville, osoiteta tapahtuneen huolimattomuuden seurauksena.”

- (7) Korvataan 7 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Komissiolla on valtuudet:

- a) muuttaa tarvittaessa liitettä I jäljempänä 7 b artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti, ja
- b) muuttaa liitettä II jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella.”

- (8) Lisätään 7 a–7 e artikla seuraavasti:

”7 a artikla

1. Kun Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto tai pakotekomitea päättää ottaa luetteloon luonnollisen tai oikeushenkilön, yhteisön, elimen tai ryhmän ensimmäisen kerran, komissio tekee viipymättä I liitteen muuttamista koskevan väliaikaisen päätöksen heti kun Yhdistyneet Kansakunnat on toimittanut perustelut.
2. Kun 1 kohdassa tarkoitettu väliaikainen päätös on tehty, komissio ilmoittaa viipymättä Yhdistyneiden Kansakuntien toimittamat perustelut kyseiselle henkilölle, yhteisölle, elimelle tai ryhmälle joko suoraan tai julkaisemalla ilmoituksen ja antaa tälle mahdollisuuden esittää näkemyksensä asiasta.
3. Komissio tekee henkilöä, yhteisöä, elintä tai ryhmää koskevan lopullisen päätöksen 7 b artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.
4. Kun Yhdistyneet Kansakunnat päättää poistaa luettelosta luonnollisen tai oikeushenkilön, yhteisön, elimen tai ryhmän tai muuttaa luettelossa olevan henkilön, yhteisön, elimen tai ryhmän tunnistetietoja, komissio muuttaa liitettä I vastaavasti.

7 b artikla

1. Komissiota avustaa komitea.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklaa.

7 c artikla

1. Luonnolliset tai oikeushenkilöt, yhteisöt, elimet ja ryhmät, jotka on sisällytetty liitteeseen I ennen 3 päivää syyskuuta 2008 ja jotka ovat edelleen luettelossa, voivat pyytää komissiolta luetteloon ottamisen perusteluja. Pyyntö on toimitettava kirjallisesti jollakin yhteisön virallisella kielellä. Siinä on ilmoitettava jokin muu postiosoite kuin postilokero-osoite vastauksen lähettämistä ja asiaa koskevaa mahdollista myöhempää kirjeenvaihtoa varten.
2. Heti kun Yhdistyneet Kansakunnat on toimittanut pyydetty perustelut, komissio välittää ne kyseiselle henkilölle, yhteisölle, elimelle tai ryhmälle. Jos asiasta esitetään näkemyksiä, komissio noudattaa 7 a artiklan 3 kohdassa kuvattua menettelyä.

7 d artikla

1. Jos Yhdistyneet Kansakunnat tai jokin valtio toimittaa turvaluokiteltuja tietoja, komissio käsittelee kyseiset tiedot noudattaen komission sisäisten menettelysääntöjen muuttamisesta 29 päivänä marraskuuta 2001 tehtyä päätöstä 2001/844/EY, EHTY, Euratom¹⁰ ja tarvittaessa Euroopan unionin ja tiedot toimittavan valtion välistä turvaluokiteltujen tietojen turvallisuutta koskevaa sopimusta.
2. Asiakirjoja, joiden turvaluokitus vastaa merkintöjä ”EU Top Secret”, ”EU Secret” tai ”EU Confidential”, ei luovuteta ilman tietojen toimittajan suostumusta.

7 e artikla

1. Komissio käsittelee henkilötietoja suorittaakseen tämän asetuksen mukaiset tehtävänsä. Näihin tehtäviin kuuluvat seuraavat:
 - a) tämän asetuksen liitteen I muutosten valmistelu;
 - b) liitteen I sisällyttäminen komission verkkosivuilla olevaan elektroniseen konsolidoituun luetteloon EU:n taloudellisten seuraamusten kohteena olevista henkilöistä, ryhmistä ja yhteisöistä¹¹;
 - c) luetteloon ottamisen perusteluja koskevien tietojen käsittely; ja

¹⁰ EYVL L 317, 3.12.2001, s. 1.

¹¹ http://ec.europa.eu/external_relations/cfsp/sanctions/list/consol-list.htm.

- d) tämän asetuksen mukaisten toimenpiteiden vaikutusta koskevien tietojen käsittely, esimerkiksi jäädytettyjen varojen arvo ja toimivaltaisten viranomaisten myöntämiä lupia koskevat tiedot.
2. Liitteeseen I sisältyvät ainoastaan seuraavat tiedot luettelossa olevista luonnollisista henkilöistä:
- a) sukunimi ja etunimet, myös mahdolliset peitenimet ja arvonimet;
 - b) syntymäaika ja -paikka;
 - c) kansalaisuus;
 - d) passin ja henkilökortin numero;
 - e) vero- ja sosiaaliturvatunnukset;
 - f) sukupuoli;
 - g) osoite tai muut oleskelupaikkaa koskevat tiedot;
 - h) toimi tai ammatti;
 - i) 2 a artiklan 4 kohdan b alakohdassa tarkoitettu nimeämispäivä.
3. Liite I voi sisältää myös seuraavat luettelossa olevien luonnollisten henkilöiden henkilötiedot, jos Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto tai pakotekomitea on toimittanut kyseiset tiedot ja ne ovat tietyssä tapauksessa tarpeen ainoastaan kyseisen luettelossa olevan luonnollisen henkilön henkilöllisyyden toteamiseksi:
- a) luonnollisen henkilön isän sukunimi ja etunimet;
 - b) luonnollisen henkilön äidin sukunimi ja etunimet.

Kyseisille luonnollisille henkilöille ilmoitetaan heidän nimensä lisäämisestä liitteeseen I samalla tavalla kuin luettelossa olevalle luonnolliselle henkilölle.

4. Komissio voi käsitellä luettelossa olevien luonnollisten henkilöiden tekemiin rikoksiin ja heille annettuihin tuomioihin tai kyseisiä henkilöitä koskeviin turvatoimenpiteisiin liittyviä tietoja vain siinä määrin kuin kyseinen käsittely on tarpeen perustelujen valmistelemiseksi ja kyseisen luonnollisen henkilön esittämien näkemysten tarkastelemiseksi edellyttäen, että noudatetaan asianmukaisia erityisiä suojatoimia. Kyseisiä tietoja ei julkisteta eikä vaihdeta.
5. Tätä asetusta varten liitteessä II mainittu komission yksikkö nimitetään asetuksen (EY) N:o 45/2001 2 artiklan d kohdassa tarkoitetuksi ”rekisterinpitäjäksi”, jotta voidaan varmistaa, että kyseiset luonnolliset henkilöt voivat käyttää asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaisia oikeuksiaan.”

(9) Korvataan 11 artikla seuraavasti:

”11 artikla

Tätä asetusta sovelletaan

- a) yhteisön alueella sen ilmatila mukaan luettuna,
- b) jäsenvaltion lainkäyttövallan alaisessa ilma-aluksessa tai muussa aluksessa,
- c) yhteisön alueella tai sen ulkopuolella olevaan jäsenvaltion kansalaiseen,
- d) oikeushenkilöön, yhteisöön tai elimeen, joka on perustettu tai muodostettu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti,
- e) oikeushenkilöön, yhteisöön tai elimeen, jonka harjoittama liiketoiminta tapahtuu kokonaan tai osittain yhteisön alueella.”

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä [...] päivänä [...]kuuta [...].

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
[...]